

Şehzadebaşı Tiyatrolarında

DELI DOLU VE AYYAR HAMZA

Halit Fahri OZANSOY

KUÇUK TİYATRODA : DELİ - DOLU. — Şehzadebaşı'nda, Aziz Başmacı ile Kenan Büke, çok güzel, yepyeni bir tiyatroya kavuştular. İkisine de kutlu olsun. Düşünmüşler, hep operet oynayacaklar. Ne yerinde bir teşebbüs. Taa Dikran Çuhacıyandan bu yana, yıllar yılı, birçok topluluklarla İstanbul halkına neşe dağıtan bu tiyatro türünün gitti gide eski vodvillere uydurma müzikler katılarak bayağılaştırılmasından sonra bir boşluktur başlamakta. İşte bugün iki değerli sahne artistimiz bu boşluğu doldurarak taşı yine geldiğine koydular ve gerçek operet-i tekrar dirilttiler. İlk eser olarak da, otuzüç yıl evvel Şehir Tiyatrosunda sahneye konulan Deli Dolu'yu, bu çok beğenilen operetli oynamaya başladılar. Bu başarılı temsil, Hazım Körmükçü ve Behzat Butak gibi rahmete kavuşan büyük oyuncularımızı yadettmeye de vesile oldu.

Bu defa eseri sahneye koyan Ferit Egemen de oynanıştaki başarıdan hissesini almaktadır. NASIL OYNANDI? — Aziz Başmacı, vaktile Hazımın oynadığı yahudi Josef'i, o büyük komediyenin ruhunu şadedecek bir ustalıklarla tekrarlıyor. Kenan Büke de Firuz rolünü bütün incelikleri ve şakraklığı ile canlandırıyor. Bunların yanında Renan Fosforoğlu İzak ve Müşerref Çapın Marika rollerinde özlü oyunculuklarını bir kere daha kuvvetle belirtiyorlar. Çok tipik oynanan bir rol de Salih Özmütlü'nün Muhasebeci rolü. Geri kalan onbeş rolü genç sanatçılar paylaşmışlar. Hepsisi başarılı. Bilhassa İrfan rolünü oynayan Cihat Tamer'i çok beğendim. Bu gençte fizik mükemmel, dans mükemmel, şirinlik, tatlılık, cana yakınlık ve dinamizm, hepsi birbirinden üstün. Bir çağlayan akışı ile gürül gürül oynuyor.

SONUÇ. — Her bakımdan güzel oynanan bir operet. Dekor, ışık, hepsi yerinde. Ferit Egemen'in yetiştirdiği dansör ve dansözler de kıvrak, neşeli ve etkili. Gençlik aşısı ile şarkıcı Aznavur olarak çehre değiştirdikten sonra Aziz Başmacının koro-daki şakraklığı ise görülecek şey. Hasılı bir oyun ki dört başı mâmur. Bir operetten başka ne istenir? Dansları, koroları ile de bir âlem

BÜYÜK TİYATRODA : AYYAR HAMZA PARODİSİ — Nejat Uygur Topluluğu da bu yeni tiyatroya göç etti. Tip olarak, bu sahne ve asonları da Küçük tiyatronun modeli. Bu hayırlı göçten dolayı da Nejat Uygur'u tebrik ederim. Hele Direktör Ali beyin Molière'den o gü-

zel adaptesini seçmesi çok hoşuma gitti. Fakat Ayyar Hamza'yı yeniden öyle bir biçime sokmuş ki görülecek şey! Hamza'yı Nejat Uygur kendisi oynuyor, Kel Hasan gibi bir tencke gürültüsü ile sahneye ilk fırlayışı bir alkış tufanı ile karşılanıyor ve bu alkış bütün oyun süresince hiç eksilmiyor. Bu tarz, biraz da, karagöz oyunlarımız gibi tulûat oyunlarımızı da hor gören snop kafalara bir yumruktur. Fransızlar taa 1650 den beri başlayan kukla ve tulûat oyunlarını — ki panayır-larda oynanırdı — bugün de yaşatmaktadırlar. Buna değer veren de dünyada en yüksek tiyatroyu yaratmış olan Fransa'nın en aydın kişileridir. Bunu anlamak için, sadece, Jean Variot'nun — başta Gaston Baty olmak üzere altı büyük selâhiyetli şahsiyetin müşterek yardımı ile — yayınladığı (Théâtre de tradition populaire)'i gözden geçirmek kâfidir. Özlü bir önsöz ile arşivlerden ve Fransada hâlâ panayır-larda oynanan tulûat oyunlarından seçilmiş metinlerle tam 457 sayfalık bir kitap. İşte bizde de millî oyunları diriltmekle işe başlayan Nejat Uygur bu bakımdan da takdire layıktır. Bu yeni Ayyar Hamzada dekor bir şifir, ışık mükemmel, oyun tarzı ve kolpolar tam ayarında. Aktüalite de var. Meselâ büyük çeşmenin önünde ellerinde kovalarla kuyruğa giren mahalleliler! Neler yok bu oyunda! Danslar, çingeneler, esireller, tulumbacılar. Ve, tulûat tarzının modern bir anlamı.

NOT : Perde açılmadan, sahnenin önünde şu levha vardı: «Komik-i şehir Kel Hasan, Abdi Efendi, Naşit Efendi, Minakyan Efendi ve Direklerarasında emekleri geçen bütün tiyatro kişilerini hürametle anarız. Nejat Uygur ve arkadaşları.» Bu levha büyük bir kadirseverliktir. Yalnız Sevki Efendinin ismi neden unutulmuş?

Deli-Dolu Operetinden bir sa-
Büke, Müşerref Çapın bir ara